

Q&A informatiebijeenkomsten over PPLG 'Toekomst voor ons platteland'

November 2023

Op uitnodiging van de gezamenlijke boerenorganisaties in Noordoost-Twente en met ondersteuning van de vier gemeenten, heeft de provincie Overijssel in september 2023 in een drietal¹ bijeenkomsten een toelichting gegeven op het ontwerp Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). Tijdens deze bijeenkomsten was er volop gelegenheid om vragen te stellen. Deze vragen zijn ter plekke zo goed mogelijk beantwoord. De meest gestelde vragen en de daarbij behorende antwoorden zijn in dit document weergegeven. We beginnen met een schets van de context, namelijk met een uitleg over het gebiedsteam, de opdracht en middelen van het PPLG. Vervolgens lopen we per thema de meest gestelde vragen langs.

CONTEXT

Veel in beweging

Aan het begin van de bijeenkomsten is stilgestaan bij de vele onzekerheden die er op dit moment rond de transitie van het landelijk gebied zijn. De gepresenteerde informatie is gebaseerd op het ontwerp PPLG dat de provincie Overijssel eind juni naar het Rijk heeft gestuurd. Sinds die tijd is veel veranderd. Zo hebben de nieuwe Provinciale Staten bij de behandeling van het ontwerp-PPLG op 22 juni diverse moties aangenomen (zie [Vergadering Provinciale Staten 21-06-2023 Provincie Overijssel \(notubiz.nl\)](#), agendapunt 12). De uitwerking van deze moties komt terug in een volgende versie van het PPLG. Ook is er in juli 2023 een nieuwe provinciale coalitie gevormd, met als samenwerkingsbasis het [Coalitieakkoord: 'Schouder aan schouder'](#). Ook de afspraken uit dit akkoord² worden in een volgende versie van het PPLG verwerkt. Daarnaast zijn de onderhandelingen over een landelijk landbouwakkoord vastgelopen, is het kabinet gevallen en zijn er op 22 november aanstaande nieuwe verkiezingen. Het Transitiefonds is door de Eerste Kamer controversieel verklaard, op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de middelen die vanuit het Rijk beschikbaar kunnen worden gesteld. Met in acht name van al deze onzekerheden heeft de provincie toch graag willen ingaan op de uitnodiging om te vertellen wat we – op basis van het ontwerp PPLG -wel weten.

¹ Gehouden op 5 (Weerselo), 13 (De Lutte) en 14 (Tubbergen) september 2023

² Dit betreft onder andere het opstellen van een landbouwvisie, het sturen op doelen in plaats van middelen en het nemen van maatregelen op basis van de daadwerkelijke staat van de natuur (meten is weten).

Context: gebiedsteam en 3x3-aanpak

Voor de uitwerking van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) Overijssel is de provincie in zes gebieden verdeeld, waaronder Noordoost Twente. Ieder gebied heeft haar eigen gebiedsteam. Dit is een 'voorbereidend werkteam' waarin de provincie samen werkt met partners als gemeenten, waterschappen, de agrarische sector, natuurbeheerders en andere belangenorganisaties. Onderling overleg vindt in breder verband plaats aan de ambtelijke en bestuurlijke gebiedstafels. Het gebiedsteam maakt een gebiedsprogramma, waarin de drie onderdelen van het PPLG Overijssel zo goed mogelijk tot hun recht komen. Deze onderdelen – versterking van de natuur, een sterk sociaaleconomisch platteland én een toekomstbestendige agrarische sector, zijn voor Overijssel onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het wordt de 3x3-benadering genoemd.

Het PPLG is omvangrijk en roept als vanzelfsprekend veel vragen op. Er is ook nog veel onduidelijk en afhankelijk van rijksbeleid. In onderstaand overzicht staan de vragen en antwoorden die op de drie informatieavonden het meest aan de orde zijn geweest. Ze zijn gerangschikt per thema. We realiseren ons dat hiermee niet alle vragen (voldoende diepgaand) zijn beantwoord en dat daarmee ook niet volledig recht wordt gedaan aan het gevoerde gesprek. Daarvoor is deze Q&A niet toereikend. Wij vinden het vooral belangrijk met elkaar in gesprek te blijven. Heeft u nog vragen kom dan naar de speciale inloopbijeenkomsten die het gebiedsteam organiseert. Of stel uw aanvullende vragen via e-mail gganoordoosttwente@overijssel.nl.

Zijn de drie doelen van het PPLG even belangrijk?

Het PPLG van Overijssel vormt één geheel, de drie doelen zijn even belangrijk. Groene (natuur) en blauwe (water) doelen zijn grotendeels juridisch verplicht door Europees beleid, nationale wetgeving en uitspraken van de Raad van State. De provincie spant zich in om ook het toekomstperspectief van de landbouw en het sociaal economisch perspectief zo goed mogelijk (juridisch) te borgen, maar daar moet nog wel het nodige voor gebeuren.

Welk geld is nu voor Noordoost-Twente beschikbaar?

In Noordoost-Twente zijn veel mensen die nu de energie hebben om aan de slag te gaan of al aan de slag zijn. Het is vervelend om te wachten op geld van het Rijk. Een deel van de processen kan worden opgestart met de procesmiddelen die de provincie heeft voorgefinancierd, maar voor de uitvoering zijn echt de Rijksmiddelen nodig. De provincie Overijssel vindt het belangrijk dat die middelen ook beschikbaar komen. Het college van Gedeputeerde Staten heeft aangegeven dat ze de plannen niet zo maar gaat aanpassen nu de minister heeft gezegd dat het gevraagde budget uit het Transitiefonds niet volledig beschikbaar is. Hierover vindt nog bestuurlijk overleg plaats. Daarbij wordt onder andere gekeken naar het inzetten van andere (Rijks)middelen.

Welke doelen moeten gehaald worden?

De provincie gaat voor het bereiken van de wettelijk vastgestelde doelen, zoals de Kader Richtlijn Water (KRW) in 2027 en stikstof in 2035. Niet alle doelen zijn al door het Rijk vastgesteld, voor sommige doelen geldt een latere deadline. Daarnaast heeft de provincie dus zelf aanvullende doelen gesteld voor het perspectief van de landbouw en de sociaaleconomische kwaliteit.

Wat is de status van het ontwerp PPLG?

Het ontwerp PPLG is gebruikt om de aanpak op hoofdlijnen te schetsen en het eerste bod vanuit Overijssel richting het Rijk te onderbouwen. De Provinciale Staten hebben het ontwerp-PPLG besproken, maar nog niet vastgesteld. Bij de bespreking heeft PS aangegeven dat het plan nog zeker niet compleet en voldoende is. De provincie wacht nu op de beoordeling vanuit het Rijk, die wordt binnenkort verwacht. De bedoeling is dat Provinciale Staten het definitieve PPLG eind 2024 vaststelt.

Hoe gaat de provincie om met de rechterlijke uitspraken?

De provincie wil een betrouwbare gesprekspartner zijn en blijven. Zo moeten de PAS-melders zo snel mogelijk worden gelegaliseerd en wil het intrekkingverzoeken voor bestaande vergunningen kunnen afwijzen. Daarvoor is wel een goede en juridisch houdbare aanpak van bijvoorbeeld de stikstofopgave nodig. De bedoeling is dat het PPLG daarin gaat voorzien.

Wat is de status van de Landbouwvisie?

Bij het ontwerp-PPLG is een aanzet tot een landbouwvisie opgenomen. Provinciale Staten heeft deze visie niet vastgesteld. In het nieuwe coalitieakkoord 'Schouder aan schouder' is afgesproken dat er een landbouwvisie wordt ontwikkeld. Hiermee wil de provincie bijdragen aan een duidelijk perspectief voor de boeren. Gedeputeerde Von Martels heeft aangegeven dat deze landbouwvisie voor Gedeputeerde Staten hoge prioriteit heeft en zo snel mogelijk (voor een volgende versie van het PPLG) moet worden vastgesteld.

Wil de provincie sturen op grondgebondenheid?

De provincie wil de wettelijke opgaven uitvoeren door doelsturing, niet door middelsturing. Daarbij vindt de provincie het belangrijk dat er wordt gewerkt vanuit vrijwilligheid. In het ontwerp PPLG is een samenhangend pakket van maatregelen beschreven waarbij er wel vanuit wordt gegaan dat de landbouw – binnen de kaders van het destijds verwachte Landbouwakkoord – geleidelijk aan toe zou groeien naar grondgebondenheid. Maar dit zou dan zijn op basis van nationale afspraken en regelgeving, niet op basis van eigenstandig provinciaal beleid. Nu het landbouwakkoord er niet is gekomen is het afwachten waar het (nieuwe) kabinet op dit punt mee gaat komen.

Hoe kan een boer straks extensiveren?

Europa kijkt niet naar de veebezetting maar naar de hoeveelheid mest per hectare. Bij invulling van het volledige verlies van de derogatie gaat de mestgift naar maximaal 170 kg N/ha uit dierlijke mest³. De provincie Overijssel realiseert zich dat het voor de meeste agrariërs financieel onhaalbaar is om te extensiveren door het aantal stuks vee terug te brengen. In die gevallen is het wellicht een optie om - met behulp van stoppende collega's uit de buurt - meer grond onder de bedrijven zien te krijgen. Gedeputeerde Staten hebben daarom gezegd dat het belangrijk is om 90 procent van de huidige landbouwgrond voor de landbouw te behouden.

Wat houden de natuurdoelanalyses in?

Er is per N2000-gebied een natuuranalyse gemaakt op basis van een systematiek, vastgesteld door de EU. De uitkomst daarvan is dat de voor de meeste N2000-gebieden de belasting door stikstof te hoog is. De Ecologische Autoriteit (een onafhankelijke organisatie) zal deze natuurdoelanalyses ook nog toetsen.

Wat is groenblauwe dooradering?

Dit is een natuurlijk netwerk dat bestaat uit zowel droge landschapselementen, zoals houtwallen, bomenrijen, kruidenrijke randen, als uit natte elementen, zoals sloten, beken met natuurlijke oevers en poelen. Daaronder vallen ook bufferstroken, natuurgangen, bestaande natuur en houtwallen. Door deze groenblauwe dooradering ontstaan overgangszones voor flora en fauna, wordt de biodiversiteit versterkt en wordt het landschap verbeterd. Het provinciale PPLG-doel voor groenblauwe dooradering is 10 procent. Momenteel zitten we ongeveer op 5 procent.

Hoe zit het met waardevermindering van gronden?

De provincie streeft zoveel mogelijk naar een combinatie van functies. Als er sprake is van waardevermindering of het leveren van maatschappelijke diensten als landschapsbeheer of het

³ Afbouw loopt tot 1-1-2026

realiseren van waterdoelen, dan is het belangrijk dat hier een volwaardige vergoeding tegenover staat. Deze vergoeding is onderdeel van de financiële vraag van de provincie aan het Rijk. Grondeigenaren moeten bij het uitvoeren van diensten in staat worden gesteld om te kunnen blijven ondernemen.

Waarom verschillen Nederland en Duitsland als het gaat om aanpak waterkwaliteit?

Nederland en Duitsland moeten beiden doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) halen. De normen aan beide kanten van de grens zijn gebaseerd op een zelfde Europese aanpak, maar kunnen wel verschillen. Hierbij is het niet toegestaan dat het ene land het voor het andere land onmogelijk maakt om doelen te halen omdat er (teveel) stoffen over de grens binnen komen. Provincie Overijssel is hierover samen met de waterschappen en het Rijk in gesprek met de waterbeheerders in Duitsland. Daarbij is het nodig om de waterkwaliteit aan beide kanten van de grens op orde te krijgen, en dus gaat het ook over de geplande maatregelen. Er is veel monitoringsinformatie beschikbaar, en deze is in juni van dit jaar ook al met een afvaardiging van de landbouworganisaties besproken. Daarnaast richt de provincie momenteel ook een – voor iedereen toegankelijke - databank in. Afgesproken is dat er dit najaar een vervolgbijeenkomst wordt georganiseerd.

Hoe groot is de invloed van overstorten op de kwaliteit van het oppervlakte water?

Hoosbuien leiden af en toe tot piekbelasting van het riool. Het rioolsysteem zelf (door gemeenten) en de rioolwaterzuiveringsinstallaties (door waterschappen) worden momenteel aangepast om overbelasting te voorkomen. Om de waterkwaliteit te verbeteren, moet naar het gehele watersysteem gekeken worden en bepaald worden wat de meest effectieve plek is om de waterkwaliteit te verbeteren. Zo kan het beter zijn om maatregelen te nemen in het hoger gelegen deel van het stroomgebied, de zogenaamde haarvaten. Door op zo'n plek aan kwaliteitsverbetering te werken, heeft het hele lager gelegen stroomgebied er profijt van.

De provincie begint een proeftuin. Deze proeftuin houdt in dat in een bepaald gebied samen met het waterschap en de agrariërs wordt gekeken welke maatregelen écht werken, wat er nodig is en op welke schaal. Voor deze proef heeft de provincie geld aangevraagd bij het Rijk.

Voor meer actuele informatie over het PPLG: [Provinciaal Programma Landelijk Gebied \(PPLG\) - Provincie Overijssel](#). Voor contact met het gebiedsteam: ganoordoosttwente@overijssel.nl.